

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-91
Karar Sayısı : **10-44/782-259**
Karar Tarihi : 17.06.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ (İkinci Başkan)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Ali EGE
Temsilcisi: Raşit Tansel AKSOY
Umurlu Organize Sanayi Bölgesi Süleyman Aydın
Zeytin İşletmesi, Aydın

20 **D. TARAFLAR** : - Ali EGE
Star Morii Nr. 27 Sat Afumati, Ilfov, ROMANYA
- Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Piri Reis Mah. İ. İnönü Bul. Merkon Sitesi N-Blok Kat:6 Mersin

E. DOSYA KONUSU: Ali EGE'ye ait taşınmaz ile ilgili olarak Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş. ile yapılan dikey anlaşmanın 18.09.2010 tarihi itibarıyla sona erdirilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 08.04.2010 tarih ve 2972 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri 24.05.2010 tarih ve 4082 sayı ile tamamlanan başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 10.06.2010 tarih ve 2010-1-91/MM-10-389.ŞP sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 11.06.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-130/194 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda,

- Starpet ile Ali EGE arasında başvuruya konu istasyona ilişkin olarak imzalanan 05.09.2005 tarihli intifa hakkı kurulmasına ilişkin resmi senet ve Starpet ile Ali EGE kiracısı Ümit İnşaat arasında imzalanan bayilik sözleşmesinden oluşan dikey anlaşmanın 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanma ve uygulanma olanağının mevcut olduğu,

- İntifa hakkının terkinine yönelik talebin hukuk mahkemelerinin görev alanında olması nedeniyle Rekabet Kurulunun bu konuda herhangi bir karar alma yetkisi bulunmadığı

40 görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

Ali EGE, başvuru konusu dikey anlaşma çerçevesinde üzerinde Starpet lehine intifa hakkı tesis edilen istasyonun sahibidir. Starpet ise, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan 04.01.2005 tarihli lisansla akaryakıt dağıtım faaliyeti

yürütmektedir. Teşebbüsün 398 adet istasyonlu, 48 adet istasyonsuz bayisi bulunmaktadır.

H.2. İlgili Pazar

50 Taraflar arasındaki "Bayilik Sözleşmesi"nin kapsamı göz önüne alındığında, bildirim konu işlem çerçevesinde ilgili ürün pazarı, "oto lpg dışında kalan otomotiv yakıtları" "oto-LPG" ve "madeni yağ" pazarları; ilgili coğrafi pazar ise, "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

60 Yapılan başvuruda özetle; Ali EGE'ye ait Yalova ili Soğucak köyünde bulunan akaryakıt istasyonu üzerinde Starpet lehine 10 yıl süre ile intifa hakkı tanındığı, Ali EGE'nin yurt dışında ikamet etmesi ve dağıtım şirketinin talebi nedeniyle bayilik faaliyeti yürütecek bir kiracı arayışına gidildiği; bu çerçevede Ümit İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. (Ümit İnşaat) ile 20.08.2005 tarihli ve 01.09.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kira sözleşmesi yapıldığı ve Ümit İnşaat ile Starpet arasında bayilik sözleşmesi imzalandığı; daha sonra Ümit İnşaat'ın bayilik faaliyetini sona erdireceğini açıklamasının üzerine bu kez yeni bir kiracı arayışına gidildiği ve Yalova Ezgi Petrol İnşaat Madencilik Lojistik Nakliyat Otomotiv Turizm İth. İhr. Ltd. Şti. (Ezgi Petrol) ile 20.09.2007 tarihinde kira sözleşmesi yapıldığı; bir buçuk yıl sonra ise Ezgi Petrol'ün de işletmeden el çekmesi üzerine Starpet'in bir başka şirket ile bayilik sözleşmesi yaptığı belirtilmiş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve Rekabet Kurulunun 12.03.2009 tarihinde duyurulan kararları kapsamında intifa sözleşmesinin 18.09.2010 tarihi itibarıyla sona erdirilmesi talep edilmiştir.

70 Konu ile ilgili olarak raportörlerce Starpet'ten talep edilen bilgileri içeren yazıda, söz konusu taşınmaz üzerinde 05.09.2005 tarihi itibarıyla Starpet lehine 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, aynı tarihte Ümit İnşaat ile bayilik sözleşmesi yapıldığı, Ümit İnşaat'ın unvan değiştirmesi nedeniyle taşınmazın Ezgi Petrol ile imzalanan sözleşme çerçevesinde yine bu şirket tarafından işletilmeye devam edildiği, Ümit İnşaat ve yeni unvanıyla Ezgi Petrol'ün Starpet'e olan borçlarını ödememeleri üzerine Starpet'in Yılmaz Petrol Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Yılmaz Petrol) ile sözleşme imzalayarak istasyonun işletmesini bahse konu şirkete verdiği belirtilmiştir.

80 Bu noktada taraflar arasındaki ilişkinin hukuki niteliğinin irdelenmesi gerekmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Bu açıdan, Starpet ile Ali EGE kiracısı Ümit İnşaat arasında Ali EGE'ye ait taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin imzalanan bayilik sözleşmesi ve bununla bağlantılı olarak Ali EGE tarafından Starpet lehine tesis edilen intifa hakkı dikey anlaşma niteliğinde olup 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamındadır.

90 Diğer yandan, Danıştay'ın 13.05.2008 tarihli ve E.2006/1604, K.2008/4196 sayılı kararı ve bu karar üzerine Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar ile sabit olduğu üzere; bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmelerin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin, 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen 5 yıllık üst sınırın fiili olarak aşılmasına neden olmakta ve söz

konusu dikey ilişkiyi anılan Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

100 Starpet ile Ali EGE'ye ait taşınmaz üzerinde faaliyet göstermek üzere sözleşme imzalayan sırasıyla Ümit İnşaat ve Ezgi Petrol arasında düzenlenen Akaryakıt Bayilik Sözleşmeleri'nin 2. maddelerinde yer alan "Madde 2- Bayi, her türlü akaryakıtı (kurşunsuz benzin-süper benzin-motorin)) münhasıran Şirketten almayı kabul ve taahhüt eder. ..." hükmü ile bayiler üzerine Starpet ürünleri ile rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmektedir. Söz konusu yükümlülüğün süresinin tespitinde ise, gerek bayilik sözleşmeleri, gerekse Starpet lehine tesis edilen intifa hakkı süresinin dikkate alınması gerekmektedir. Bu çerçevede taraflar arasında imzalanan Starpet lehine 10 yıl süre ile intifa hakkı tesis edilmesine ilişkin 05.09.2005 tarihli resmi senet ve aynı tarihli Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi dikkate alındığında, taraflar arasındaki dikey anlaşmanın 10 yıl süreli olarak yapıldığı anlaşılmaktadır.

110 Öte yandan, bir anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde düzenlenen istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için dağıtım şirketinin (sağlayıcı) ilgili akaryakıt istasyonuna ilişkin aynı veya şahsi hakkını doğrudan malikten alması ve daha sonra bu istasyonu malik ile bağlantısı olmayan başka bir şahsa işletmesi şartı aranmaktadır. Bu bakımdan, bayinin özellikle sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması halinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü kişi (malik) ile bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir.

120 Taraflar arasında düzenlenen sözleşmelerin tamamı incelendiğinde; Ali EGE tarafından Starpet lehine intifa hakkı tesisine ilişkin 05.09.2005 tarihli resmi senedin imzalanmasından önce, yine Ali EGE ile Ümit İnşaat arasında imza tarihi belli olmamakla birlikte Ali EGE vekilince 20.08.2005 tarihinde imzalandığı beyan edilen ve her halükarda 01.09.2005 tarihinden itibaren geçerli olduğu anlaşılan bir kira sözleşmesinin düzenlendiği görülmektedir. Esasen yalnızca kira akdinin varlığının dahi malik ile işleten (bayi) arasında bir bağlantı bulunduğunu gösterdiği değerlendirilebilir. Kaldı ki, somut olayda istasyon üzerinde işleten (Ümit İnşaat) lehine tesis edilen kira hakkı, Starpet lehine tesis edilen intifa hakkından da önce tarihlidir. Nitekim taşınmaza ilişkin kira bedelinin işleten (bayi) tarafından intifa hakkı sahibi Starpet yerine malik Ali EGE'ye ödenmesi de yine taraflar (malik ve işleten) arasındaki bağlantının somut bir göstergesidir.

130 Sayılan tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır. Bu bakımdan, taraflar arasında 05.09.2005 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan dikey anlaşmaya esas teşkil eden intifa hakkının 18.09.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi beş yılı aştığından, söz konusu dikey anlaşmanın 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanacağı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan başvuruda yer verilen, intifa hakkının 18.09.2010 tarihi itibarıyla kaldırılması talebi hukuk mahkemelerinin görev alanında bulunup, Rekabet Kurulunun bu doğrultuda bir karar tesisi yetkisi bulunmamaktadır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

- 1- Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş. ile Ali EGE arasında başvuruya konu istasyona ilişkin olarak imzalanan 5.9.2005 tarihli intifa hakkı kurulmasına ilişkin resmi senet ve Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş. ile Ali EGE kiracısı Ümit İnşaat arasında imzalanan bayilik sözleşmesinden oluşan dikey anlaşmanın 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanma ve uygulanma olanağının mevcut olduğuna,
  - 2- Bununla birlikte intifa hakkının tapudan terkinine karar verme yetkisinin hukuk mahkemelerinde olduğu hususunda başvuru sahibinin bilgilendirilmesine
- 150 OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.